

کبری فرشچی

کمتر از یک ماه به سی و یکمین دوره انتخابات هیئت مدیره کانون وکلای دادگستری مرکز باقی مانده است. انتخابات این دوره هیئت مدیره کانون وکلاد در حالی برگزار می‌شود که دادگاه عالی انتظامی، دو رئیس کانون وکلا و چهار وکیل داوطلب برای نامزدی در انتخابات سی و یکمین دوره انتخابات هیئت مدیره را رد صلاحیت کرده است. عیسی امینی رئیس کنونی کانون وکلای دادگستری مرکز و علی نجفی توانا رئیس

■ **برگزاری انتخابات با کاندیداهای رد صلاحیت شده**

با وجود این‌ آرش صادقان عضو هیئت نظارت بر انتخابات کانون مرکز با اشاره به جلسه فوری هیئت نظارت بر انتخابات کانون مرکز می‌گوید: «انتخابات هیئت‌مدیره کانون مرکز بدون حذف شش نامزد رد صلاحیت‌شده اخیر، برگزار می‌شود.»

استدلال وی برای این برگزاری انتخابات با نامزدهای رد صلاحیت‌شده این‌گونه است: «تخست اینکه نام مورخ ۹۸/۹/۵ هیئت نظارت، متضمن ارسال اسامی همه داوطلبان واجد شرایط عضویت در انتخابات سال جاری، مشتمل بر ۱۵۰ نفر، در تاریخ ۹۸/۹/۶ در دفتر دادگاه عالی انتظامی قضات، ثبت شده است. از سوی دیگر نامه مورخ ۹۸/۱۱/۵ دادگاه عالی انتظامی قضات، حاوی دو بخش مجزا (۲۲۱ نفر داوطلب احراز صلاحیت شده و ۲۹ نفر داوطلب عدم احراز صلاحیت) در همان تاریخ واصل شده و هیئت نظارت با ملاحظه آن، مقرر کرده است که لیست اسامی ۱۲۱ نفر مورد اشاره، اعلان و آگهی برگزاری انتخابات دوره سی و یکم، در روزنامه‌های کثیرالانتشار (اطلاعات و ایران) منتشر شود.

علاوه بر اینها، مجلس شورای اسلامی در تبصره نخست ماده ۴ قانون کیفیت اخذ پروانه وکالت دادگستری مصوب ۱۷ فروردین ۱۳۷۶، موعدی منصوص و مصرح به مدت دو ماه برای بررسی صلاحیت و ارسال فهرست اسامی داوطلبان، در نظر گرفته است چندان که مبتنی بر چنین حکم و مقره‌ای قانونی و لازم‌الاجرا، دادگاه محترم عالی انتظامی قضات در تاریخ ۹۸/۱۱/۵ فهرست اسامی را در دو بخش جداگانه (احراز صلاحیت و عدم احراز صلاحیت) ارسال کرده است.»

■ **نامه خارج از مهلت!**

بنا به تأکید صادقان، هیئت نظارت بر انتخابات کانون مرکز

در هیئت مدیره حضور پیدا کرد.

■ **یک اشکال قانونی**

دهقان با اشاره به رد صلاحیت نامزدهای انتخابات هیئت مدیره کانون وکلا تصریح می‌کند: «طبق ماده ۵ قانون کیفیت اخذ پروانه وکالت مصوب ۷۶، در صورت تخلف هر یک از اعضای هیئت مدیره کانون‌های وکلای دادگستری از مفاد این قانون به حکم دادگاه عالی انتظامی قضات علاوه بر محرومیت دائم از عضویت در هیئت‌های مدیره کانون‌های وکلا به انفصال از وکالت به مدت دو تا پنج سال محکوم خواهند شد.»

تبصره یک ماده ۴ قانون کیفیت اخذ پروانه وکالت مصوب ۱۳۷۶ هم تصریح می‌کند: «مرجع رسیدگی به صلاحیت نامزدها، دادگاه عالی انتظامی قضات بوده که مکلف است ظرف حداکثر دو ماه ضمن استعمال سوابق از مراجع ذیربط،

بر مبنای این استدلالات این‌گونه نتیجه‌گیری می‌کند: از آنجا که نامه ثانویه مورخ ۹۸/۱۱/۷ که در همان تاریخ ارسال به هیئت نظارت واصل شده است، داخل در موعده منصوص و مصرح و مذهب قانونگذار، تشخیص داده نمی‌شود و لذا به علت خارج از مهلت بودن، نمی‌تواند مؤثر در مقام باشد. این در حالی است که برابر بررسی‌های صورت گرفته، نامه اعلامی اسامی نامزدهای شرکت در انتخابات کانون وکلاد تاریخ ۹۸/۹/۶ در دبیرخانه دادگاه عالی انتظامی قضات ثبت شده است که طبق قانون با احتساب روز ابلاغ و روز اقدام، آخرین مهلت پاسخگویی ۹۸/۱۱/۷ بوده و در همین مهلت هم جواب داده شده است. با برگزاری انتخابات کانون وکلای دادگستری مرکز در تاریخ ۹۸/۱۱/۷ دفتر دادگاه عالی انتظامی قضات، ثبت شده است. از سوی دیگر نامه مورخ ۹۸/۱۱/۵ دادگاه عالی انتظامی قضات، حاوی دو بخش مجزا (۲۲۱ نفر داوطلب احراز صلاحیت شده و ۲۹ نفر داوطلب عدم احراز صلاحیت) در همان تاریخ واصل شده و هیئت نظارت با ملاحظه آن، مقرر کرده است که لیست اسامی ۱۲۱ نفر مورد اشاره، اعلان و آگهی برگزاری انتخابات دوره سی و یکم، در روزنامه‌های کثیرالانتشار (اطلاعات و ایران) منتشر شود.

اما یا استدلال هیئت نظارت بر انتخابات کانون وکلای مرکز برای برگزاری انتخابات با کاندیداهای رد صلاحیت‌شده قانونی و قابل پذیرش است؟

اگر همین افراد رد صلاحیت‌شده دوباره انتخاب شوند آیا کانون وکلایا دارد تا این افراد را در جایگاه اعضای هیئت مدیره قرار دهد و وجاهت قانونی و اعتبار خود را زیر سؤال ببرد؟

■ **نامه خارج از مهلت جواب داده نشده**

حامد دهقان در پاسخ به این سؤال به «جوان» می‌گوید: «برابر بررسی‌های صورت گرفته نامه کانون وکلاد در تاریخ ۹۸/۹/۶ در دبیرخانه دادگاه عالی انتظامی قضات ثبت شده است که با احتساب روز ابلاغ و روز اقدام آخرین مهلت پاسخگویی ۹۸/۱۱/۷ بوده و خارج از مهلت جواب داده نشده است.»

بنا به تأکید این حقوقدان در دوره از انتخابات سابق دادگاه عالی انتظامی قضات پاسخ خارج از مهلت دو ماه داده شده و کانون‌ها هم تمکین کرده‌اند. به‌طور نمونه در دوره قبلی سعید باقری چند روز قبل از برگزاری انتخابات تأیید صلاحیت شد و پس از شرکت در انتخابات به‌عنوان عضو علی‌البدل رأی آورد و

برگزاری انتخابات کانون وکلا با نامزدهای رد صلاحیت‌شده!

برخی اخبار منتشر شده نشان می‌دهد بی‌قانونی کانون‌های وکلا به حدی رسیده که با دهن کجی به همه نهادهای نظارتی قرار است انتخابات داخلی‌شان را با نامزدهای رد صلاحیت‌شده دادرای انتظامی قضات برگزار کنند

اسبق رد صلاحیت شدند. همچنین شاپور منوچهری، حسین محمدنبی، کریم کشاورز و سیدمحمود علیزاده طباطبایی هم در فهرست رد صلاحیت‌ها قرار دارند. با وجود این آرش صادقان عضو هیئت نظارت بر انتخابات کانون مرکز با دهن کجی به قانون و با اشاره به جلسه فوری هیئت نظارت بر انتخابات کانون مرکز، گفته است «انتخابات هیئت‌مدیره کانون مرکز بدون حذف شش نامزد رد صلاحیت‌شده اخیر، برگزار می‌شود.»

وکلا به عنوان همکار دستگاه قضا نقشی مهم و تأثیر گذار در کشف حقیقت و رسیدن به عدالت دارند اما اگر خود این همکاران دستگاه قضا دچار فساد و تخلف شده باشند تکلیف عدالت جویانی که برای رسیدن به حق و حقوق‌شان دست به دامان وکلا و دستگاه قضا می‌شوند چه خواهد شد؟
رد صلاحیت برخی چهره‌های شاخص کانون وکلایا سوی دادگاه عالی انتظامی ایهامات فراوانی را در خصوص عملکرد کانون های وکلاد در ذهن جامعه حقوقی و عموم مردم ایجاد کرده است به خصوص اینکه در میان این رد صلاحیت‌شدگان نام عیسی امینی رئیس کنونی کانون وکلای دادگستری مرکز و علی نجفی توانا رئیس اسبق این کانون دیده می‌شود

صلاحیت آنان را بررسی و اعلام نظر کند.»

دهقان با اشاره به این ماده قانونی خاطر نشان می‌کند: «بنا قانونگذار مشخص نکرده که اگر در مهلت دو م‌ماه مرجع ذی صلاح پاسخ استعمال سوابق را نداد تکلیف چیست اما در متین این سکوت به منزله آن نخواهد بود که اگر بعد از دو ماه جواب آمد و فساد یک کاندیدا محرز شد هیئت نظارت بر انتخابات می‌تواند آن فرد را در انتخابات شرکت دهد.»

وی به موارد مشابه این قانون و تعیین مهلت برای پاسخگویی به استعلامات اشاره می‌کند که با ایراد شورای نگهبان مواجه شده است. به‌طور نمونه تبصره ۷ لایحه تعیین حریم حفاظتی-امینی‌امکن و تأسیسات کشور مصوب ۹۳/۱۱/۱۷

که بر اساس آن دستگاه‌های اجرایی صاحب حریم موظفند ظرف مدت دو ماه در خصوص استعمال شهرداری‌ها یا مراکز ذی صلاح قانون موظف به صدور مجوز ساخت یا تغییر کاربری می‌باشند، اعلام نظر نمایند. شورای نگهبان با تأکید بر اینکه نسبت به موردی که دستگاه‌های اجرایی ظرف دو ماه اعلام نظر نکنند تعیین تکلیف نشده است، این ماده قانونی را دارای ایهام دانسته و بر رفع ایهام آن تأکید کرده اما در مورد تبصره یک ماده ۴ قانون کیفیت اخذ پروانه وکالت مصوب ۱۰۱۳۷۶ این موضوع مبهم گذاشته شده است.

البته طرح تمام این فروض قانونی در صورتی است که نامه خارج از مهلت جواب داده شده باشد اما بنا به تأکید این فعال حقوقی نامه خارج از مهلت جواب داده نشده است.

■ **رد صلاحیت‌ها با دیدار با سفیر فرانسه مرتبط است!**

دهقان در پاسخ به این سؤال که چرا رئیس کنونی و رئیس سابق کانون وکلاد رد صلاحیت‌شده‌اند با اشاره به ورود رئیس قوه قضائیه به این ماجرا و رونوشت نامه دوم به آیت‌الله رئیسی می‌افزاید: «کنون گزارشی رسمی در این باره منتشر نشده است. باید دید آیا دلایل رد صلاحیت این افراد با ماجرای حضور آنان در سفارت فرانسه مرتبط است؟»

این فعال حقوقی معتقد است کانون وکلا تخلفات متعددی داشتند؛ از جمله دریافت پول‌های میلیاردری برای نقل و انتقال مجوز فعالیت وکلا به شهرهای بزرگ یا مرکز که کاری غیرقانونی بود. کانون وکلاد برابر ششویه‌نامه انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات مصوب کمیسیون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات که یکی از اعضای آن رئیس دیوان عدالت می‌باشد و به تأیید رئیس جمهور هم رسیده مکلف است هر گونه رد آمد کانون را در سایت به اطلاع عموم برساند که از این موضوع هم استکفاف ورزیده است.

همه این اتفاقات در حالی رقم خورده که وکلای کانون وکلا قسم خورده‌اند به قوانین جاری کشور تمکین کنند اما واضحاً در مواردی این کار را نکرده‌اند. از نگاه این فعال حقوقی اینها می‌تواند از مواردی باشد که موجب رد صلاحیت آنان شده باشد.

■ **سیاست فسادستیزی**

دهقان این رد صلاحیت‌ها را در راستای اهداف رئیس قوه قضائیه برای مبارزه با فساد می‌داند و می‌افزاید: «آیت‌الله رئیسی وقتی با تخلفات قضات قوه قضائیه برخورد می‌کند به طریق اولی این برنامه مبارزه با فساد به وکالت هم تسری پیدا خواهد کرد چراکه وکلا نقشی بسیار جدی در همکاری با قوه قضائیه برای رسیدن به عدالت و کشف حقیقت دارند و فساد آنها می‌تواند در دسترسی به عدالت و کشف حقیقت سدی ایجاد کند.»

بنا به تأکید وی کانون وکلا هم از آنجایی که کلمه دادگستری را در کنار خود دارند مسئولیتی بسیار خطیر دارند چراکه تخلفاتشان به پای دادگستری نوشته می‌شود و این مسئله حساسیت احراز صلاحیت آنان را بیشتر می‌کند.

نسل کشی از دیدگاه فقهی و حقوقی

اسرا).

کتاب «نسل کشی از دیدگاه فقهی و حقوقی» نوشته زهرا هنربخش با تکیه بر آیات و روایات متعدد و همچنین قوانین و مقررات حقوقی بین‌المللی به این موضوع مهم و دامنگیر زندگی بشری در طی قرون و اعصار پرداخته است.بر اساس آنچه در این کتاب آمده، آیات و روایات متعددی در حرمت خون انسان‌ها اعم از مسلمان و غیرمسلمان و حتی حیوانات وارد شده که به طریق اولی دلالت بر اهتمام اسلام به حرمت سنگین بودن جرم نسل‌کشی دارد.

کتاب فصولی را به مصادیق تاریخی نسل‌کشی اختصاص داده و درباره پیشینه جرم‌انگاری این پدیده نوشته است: نسل‌کشی؛ ناپودساز ی گروه‌های نژادی، مذهبی یا اجتماعی، در سال ۱۹۳۳ توسط پیشنهاد رافائل لمکین؛ حقوقدان لهستانی، از لحاظ حقوق بین‌الملل جرم محسوب شد. این جرم ممکن است در هر زمان جنگ و صلح واز سوی هر شخص حقیقی یا حقوقی رخ دهد و به عنوان شنیع‌ترین جرم بین‌المللی است. با در نظر گرفتن ضمانت اجرایی محکم و بازدارنده از سوی محاکم بین‌الملل اما به دلیل وجود منافع برخی کشورها و گروه‌ها به دلیل نفوذی‌بودن در جامعه بین‌الملل، در محاکمه برخی از نسل‌کشی‌ها چشم‌پوشی می‌شود.

نویسنده کتاب تأکید می‌کند که دیدگاه فقهی و حقوقی نسل‌کشی هم‌راستا هستند و تعارضی باهم ندارند؛ چه بسا می‌توان گفت دیدگاه فقه اسلامی نسبت به نسل‌کشی جامع‌تر از دیدگاه حقوقی است زیرا از منظر اسلام تمامی انسان‌ها دارای ارزش و کرامت هستند.ولی در تعریف نسل‌کشی گروه‌های سیاسی و اجتماعی آورده نشده است.

تفاوتی که می‌توان بین دیدگاه فقهی و حقوقی در مورد جرم نسل‌کشی اشاره کرد این است که در اساسنامه دیوان کیفری بین‌المللی، مجازات اعدام به طور کلی حذف شده است ولی در فقه اسلامی مجازات اعدام در موارد افساد فی‌الارض و قتل عمد تعیین شده است.

در این کتاب در خصوص آسیب‌شناسی قوانین بین‌المللی درباره نسل‌کشی می‌خوانیم؛ در تعریف جرم نسل‌کشی در کنوانسیون ژنوسید نقض‌های بسیاری هست که منجر به این می‌شود تا نسل‌زدایی در این جهان متمدن با چراغ سبز ده‌ای و سوءاستفاده مضاعف ناشی از «شرايط، موقعیت و وضعیت» ویژه‌ای که کشور نسل‌زد از لحاظ ژئوپلیتیک، اقتصادی و پیروی از آنها در مجامع بین‌المللی برای برخی از کشورها دارد در فضایی کامل از خفیان صورت گیرد.

در بخشی از این کتاب تأکید شده است: همه با ضرورت مقابله قانونی با جرم قتل انسان‌ها آشنا هستند و هر کشوری قانونی برای ممنوعیت و مجازات این جرم دارد ولی کشتار جمعی یک گروه از انسان‌ها به دست گروهی دیگر در حوزه مسئولیت حقوقی متفاوتی جای می‌گیرد.

در کتاب نسل‌کشی از دیدگاه فقهی و حقوقی سعی شده تا ممنوعیت فقهی و حقوقی موارد نسل‌کشی و جنایات علیه بشریت ذکر شود و ضمن بررسی و معرفی انواع نسل‌کشی و ذکر برخی از نسل‌کشی‌های مهم تاریخ، به تحلیل قوانین و تدابیر ممنوعیت حقوقی و فقهی این جرم پرداخته شود. کتاب نسل‌کشی از دیدگاه فقهی و حقوقی نوشته زهرا هنربخش در ۱۴۰ صفحه با قیمت ۲۰ هزار تومان در پاییز ۹۸ از سوی انتشارات شاپرک سرخ روانه بازار نشر شده است.

داشته‌ها

در چه صورت می‌توان هدایای داده‌شده را پس گرفت؟

از لحاظ اخلاقی گهته می‌شود هدیه قابل پس گرفتن نیست، یعنی هدیه داده شده را نمی‌توان پس گرفت اما این موضوع در عالم حقوق و از لحاظ قانونی با آنچه در عرف و اخلاق گهته می‌شود کاملاً تفاوت دارد.

از لحاظ قانونی هدیه قابل پس گرفتن است، البته این کار استثنائات مخصوص به خود را هم دارد و بر اساس قانون در چهار مورد خاص نمی‌توان هدیه داده شده را پس گرفت.اگر فردی به پدر، مادر یا فرزند خود هدیه و یا به جای آن وسیله‌ای خاص داده است، نمی‌تواند آن را پس بگیرد. اگر هدیه‌ای که شما به شخصی می‌دهید دیگر در مالکیتش نباشد، نمی‌توانید تقاضای پس گرفتن آن را داشته باشید، یعنی برای مثال اگر فردی انگشتری هدیه دادید و او آن را به شخصی دیگر بفروشد، در این صورت شما نمی‌توانید تقاضای پس گرفتن هدیه را داشته باشید.

حتی اگر هدیه‌ای که به شخصی دادید تغییر شکل پیدا کند و به وسیله دیگری تبدیل شود، شما نمی‌توانید آن را تقاضا کنید، برای مثال اگر به فرد طلای خام بدهید و آن فرد این طلای خام را تبدیل به گردنبند کند، شما نمی‌توانید از او گردنبند را پس بگیرید.

قانون درباره پس گرفتن هدایای نامزدی که به‌هم خورده‌نیز توضیحاتی داده است.از نظر قانون،اگر نامزدی در جوانی به‌هم بخورد و دو طرف قصد پس گرفتن هدایای ره و بدل شده میان خود را داشته باشند، باید شرایطی خاص را لحاظ کرد.اگر هدایای داده شده مصرف‌شدنی و از بین رفتنی باشند مانند میوه و شیرینی نمی‌توان آن هدایا را طلب کرد اما اگر هدایا از جمله هدایایی باشد که مصرف‌شدنی هستند مانند حلقه، آنگاه فرد نمی‌تواند این هدیه را پس بگیرد و در صورت نبود عین هدیه مبلغ آنها را از شخص مقابل خود دریافت کند.

آیا تهدید به افشای اطلاعات خصوصی جرم است و قابلیت پیگرد قانونی دارد؟

اگر کسی شما را به افشای اطلاعات خصوصی (شامل عکس‌ها، متن چت‌ها، صدای ضبط‌شده، فیلم و…) تهدید کند، حتی اگر هرگز آن عمل را انجام ندهد از تکاب جرم «تهدید» از سوی دادگستری و برای شما قابل شکایت و پیگیری است. مجازات چنین عملی شلاق تا ۷۴ ضربه یا زندان از دو ماه تا دو سال محکوم خواهد شد. بنا به تشخیص مقام قضایی ممکن است مجازات فوق برای بار اول مثلاً دو سال تعلیق شود تا اگر دوباره مرتکب یکسری از جرائم شد، مجازات هر دو جرم اعمال گردد. همین که فردی تهدیدهای فوق‌الذکر را انجام دهد مرتکب جرم شده و نیازی نیست لزوماً آنها را منتشر کند تا جرم محقق شود بلکه اگر آن را منتشر کند مجازات مستقل دیگری انجام داده که باید در انتظار مجازات آن هم باشد.

آیا مهر به‌های غیرنقدی مانند گل رز، شاخه نبات یا مواردی این‌چنین، قابل تبدیل به وجه نقد است؟

پاسخ: خیر علی‌الاصول باید همان عین مال یعنی گل رز داده شود مگر اینکه هر دو طرفین به گونه دیگری تراضی کنند.

با عنایت به توضیح فوق‌بدهی است شوهر می‌تواند از پرداخت وجه نقد بابت مهریه خودداری کند و این حق قانونی اوست و این در حالی است که بسیاری از خانم‌ها به اشتباه گمان می‌کنند می‌شود شوهر به قیمت گل‌ها بابت مهریه محکوم شود.